

Voorzitter, geachte inwoners van Zoeterwoude,

“Toekomst vraagt daadkracht” – dit motto hebben we als VVD samen met onze coalitiepartner CDA omarmd, en nu staan we opnieuw voor een reeks keuzes die bepalend zullen zijn voor de toekomst van ons mooie Zoeterwoude. De uitdagingen zijn groot, maar ons doel blijft helder: een toekomstbestendig, groen en ondernemend Zoeterwoude, waar het prettig wonen, werken en recreëren is voor alle generaties.

In lijn met de gemeentelijke speerpunten in de begroting 2025 richten we ons in deze beschouwing op de thema's *Passend financieel beleid, Bouwen aan de toekomst, Samenleven, Veilig leven, en Verkeersveiligheid*. Deze speerpunten vormen de ruggengraat van het beleid en de projecten die de gemeente in de komende periode zal aanpakken en dragen bij aan onze gedeelde visie voor Zoeterwoude.

Passend financieel beleid

Het financiële beeld dat uit de Najaarsnota naar voren komt, is een mix van uitdagingen en kansen. In 2024 zien we een tekort van €157.000, dat naar verwachting kan worden gecompenseerd door een meevaller van €400.000 uit de septembercirculaire. Hierdoor kunnen we 2024 afsluiten met een overschot van €243.000. Dit resultaat danken we aan het solide financiële beleid dat we voeren, maar we moeten waakzaam blijven voor de financiële risico's vanaf 2026, het zogenaamde ravijnjaar. De VVD Zoeterwoude benadrukt de noodzaak om vooruitziend te handelen en de middelen zorgvuldig in te zetten, vooral met het oog op de uitdagingen in de nabije toekomst. Een voorbeeld van financiële zaken die we beter moeten voorzien is de toiletgebouwen die plots opkomen in de najaarsnota. Dit soort investeringen dienen voorzien, afgeschreven en begroot te zijn. Dit vooruitziende beleid is belangrijk om de solvabiliteit, die in 2028 als onvoldoende wordt beoordeeld, en de netto schuldquote, die in 2026 al matig is, goed te beheersen.

We zijn ons ervan bewust dat onze hoge afhankelijkheid van het gemeentefonds, dat met 66,4% van onze begroting een groot deel van onze inkomsten bepaalt, onze financiële positie kwetsbaar maakt. Dit vraagt om kritische afwegingen van uitgaven, zeker in tijden waarin de toekomst onzeker is. Initiatieven zoals de geplande €75.000 voor het plaatsen van 100 Zoeterwoudse paaltjes en de €9.000 voor het schilderen van het buurthuis vragen om een grondige evaluatie van noodzaak en waarde. Wij adviseren dat dergelijke kosten alleen worden gemaakt wanneer deze bijdragen aan duurzaamheid, toekomstbestendigheid en het welzijn van de inwoners van Zoeterwoude. (Hier dient de VVD Zoeterwoude twee amendementen over in)

De begroting voor 2025 laat een bescheiden overschot zien van €73.000, maar het is duidelijk dat de jaren daarna voor grote financiële uitdagingen zullen zorgen. Vanaf 2026 dreigt er een tekort, met name door de afname van de inkomsten uit het gemeentefonds en stijgende rentelasten. Wij vinden het essentieel om hier verstandig mee om te gaan en adviseren voorzichtig financieel beleid. Wij stellen daarom voor om vooralsnog alleen goedkeuring te geven voor de begroting van 2025 en in 2025 te evalueren en maatregelen te nemen die noodzakelijk zijn voor de jaren erna. (indienen

amendement) Op deze manier houden we de financiële flexibiliteit om in te spelen op de onzekerheden en risico's die ons te wachten staan.

Daarnaast willen we benadrukken dat we realistisch moeten zijn met betrekking tot toekomstige inkomsten. Inkomsten uit nog niet gebouwde woningen opnemen in de begroting is een afwijkende praktijk die de financiële planning minder betrouwbaar maakt. Wij adviseren om uitsluitend gerealiseerde ontwikkelingen mee te nemen in de begroting. Dit draagt bij aan een eerlijk en helder beeld van de financiële situatie en biedt stabiliteit voor de langetermijnplanning van onze gemeente.

Bouwen aan de toekomst

Duurzaamheid is essentieel voor het behoud van ons mooie Zoeterwoude en voor een leefbare toekomst voor de generaties na ons. Als VVD willen we de energietransitie ondersteunen, maar daarbij wel een realistische en betaalbare aanpak hanteren. Voor de gemiddelde Nederlander liggen de verduurzamingskosten van een woning op €65.000. Dit is een fors bedrag, en wij vinden het belangrijk dat de gemeente inwoners ondersteunt om deze kosten te kunnen dragen. In Zoetermeer is bijvoorbeeld een wijkgerichte aanpak ontwikkeld die verduurzaming laagdrempeliger maakt, en dit zou voor Zoeterwoude een inspiratiebron kunnen zijn.

Daarnaast kijken we naar duurzame oplossingen die bewezen effectief zijn. Een inspirerend voorbeeld hiervan is het gebruik van solar tubes om de lantarenpalen, die tot 85% stroombesparing kunnen opleveren en jaarlijks 3135 kg CO₂ kunnen reduceren. Dit staat gelijk aan de opnamecapaciteit van 157 bomen. We zien graag dat de gemeente een actieve rol speelt in het verstrekken van informatie over dergelijke innovaties, en dat zij inwoners met advies, subsidies en ondersteuning helpt om hun woningen te verduurzamen. Zo kunnen wij een duurzaam Zoeterwoude realiseren dat rekening houdt met de haalbaarheid en betaalbaarheid voor iedereen.

Woningbouw blijft een belangrijk speerpunt voor de VVD. We zijn trots op de voortgang die is geboekt, zoals in het project Verde Vista en de verdere plannen voor woningbouw in Zoeterwoude-Dorp.

De druk op de woningmarkt blijft echter bestaan, en we moeten blijven bouwen voor zowel starters als senioren om de juiste doorstroming te bevorderen. Innovatie op dit gebied is essentieel: alternatieve woonvormen en mogelijkheden zoals woningensplitsing voor ouderen en jongeren moeten worden meegenomen, zodat jongeren in ons dorp kunnen blijven wonen. Daarnaast zijn wij verheugd over de initiatieven voor een nieuw woonbehoefteonderzoek. Dit onderzoek zal waardevolle inzichten geven om toekomstbestendige keuzes te maken en passende woningen voor verschillende doelgroepen te realiseren. Het realiseren van nieuwe woningen in lijn met de vraag, zonder het open landschap onnodig aan te tasten, blijft een prioriteit.

Mooi te zien dat de oplevering van de Bernardusschool gepland staat voor 2025. Een traject met een lange adem maar waar de inwoners van Zoeterwoude erg blij mee zullen zijn. Een nieuwe omgeving voor onze kinderen.

Sportpark Haasbroek, zwembad Haasbroek en de Klaverhal lopen ook als een rode draad door de afgelopen jaren en ook nog de toekomstige jaren heen. Belangrijk om hier duidelijkheid te geven aan onze verenigingen en hier een verstandig financieel beleid te voeren. Het heeft de speciale aandacht van het college en de VVD wil benadrukken dat hier ook snel duidelijkheid over moet komen.

Tenslotte is de dialoog met onze agrarische ondernemers een belangrijk initiatief om samen te werken aan een toekomstbestendige sector. De tafelgesprekken met de agrarische ondernemers hebben waardevolle inzichten opgeleverd, en het is essentieel om deze gesprekken op te volgen met concrete acties. Het doel is ervoor te zorgen dat agrariërs in Zoeterwoude hun doelen kunnen behalen binnen de Europese richtlijnen. De agrarische sector speelt een onmisbare rol in ons landschap en onze gemeenschap, en wij willen dat dit zo blijft. Door proactief samen te werken aan duurzame landbouwoplossingen, maken we Zoeterwoude veerkrachtig en toekomstbestendig.

Samenleven

De kern van *Samenleven* is voor ons dat iedere inwoner zich thuis voelt en mee kan doen in onze gemeenschap. Voor de VVD betekent dit ook dat we zorgen dat iedereen meedoet en meedenkt. stimuleren dat inwoners betrokken zijn bij het gemeentebestuur, en verenigingen ondersteunen die de sociale samenhang bevorderen

Met de vergrijzing die toeneemt en de uitdagingen in de jeugdzorg is het essentieel dat wij blijven investeren in zorg op maat. De VVD zet zich in voor effectieve jeugdzorg en ondersteunt de focus op preventie boven interventie. Tegelijkertijd moeten we scherp blijven op de hoge kosten en sturing geven aan een doelmatige inzet van middelen

Daarnaast moet aandacht worden besteed aan het welzijn van ouderen, die steeds vaker langer thuis wonen. Door in te zetten op initiatieven tegen eenzaamheid en het aanbieden van passende zorg en ondersteuning, zorgen we ervoor dat zij zich gesteund voelen binnen hun vertrouwde omgeving. Preventie, zoals vroeg signalering bij schulden of eenzaamheid, blijft voor ons de juiste benadering.

De samenleving wordt sterk gedragen door de inzet van vrijwilligers. Denk hierbij aan de vele betrokkenen die inmiddels 2,5 jaar hebben besteed aan de begeleiding van Oekraïense ontheemden, alle bestuursleden van onze (sport)verenigingen in Zoeterwoude, de organisatoren van het Dorpsfeest en het Sinterklaasfeest. En dit is maar een kleine greep uit alle vrijwilligers die zich inzetten voor Zoeterwoude. Als VVD zullen wij ons blijven inzetten voor het behouden en versterken van dit soort initiatieven en stimuleren wij de betrokkenheid van inwoners op diverse gebieden.

Veilig leven

Een veilige leefomgeving is de basis voor iedere gemeenschap. Wij willen daarom de fysieke én sociale veiligheid voor alle inwoners waarborgen. Dit begint bij een leefomgeving waar iedereen zich prettig voelt en zich vrij kan bewegen, zonder zorgen over onveilige situaties.

Daarnaast moedigen wij de gemeente aan om ook aandacht te blijven geven aan initiatieven die criminaliteit en overlast tegengaan, zoals voorlichting over digitale criminaliteit en de bevordering van buurtpreventieprojecten. Samen kunnen we Zoeterwoude een veilige en leefbare plek maken voor iedereen.

Ook op het gebied van gemeentelijke dienstverlening zien we positieve ontwikkelingen. De medewerkers van de MijnGemeente app hebben een flinke inhaalslag gemaakt en de achterstanden uit 2023 weggewerkt. Het belang van goed functionerende gemeentelijke dienstverlening kan niet genoeg worden benadrukt. Toegankelijkheid en transparantie staan voorop, en we moedigen de gemeente aan om deze positieve lijn voort te zetten en daar waar mogelijk verder te verbeteren.

Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid blijft een speerpunt dat direct impact heeft op de leefbaarheid van onze gemeente. Naast de maatregelen die al zijn genomen, zoals bij de Hoge Rijndijk, blijft er behoefte aan voortdurende verbeteringen. De verkeersdruk en het sluipverkeer neemt toe, en het is van groot belang om veiligere verkeersroutes te creëren die toegankelijk zijn voor zowel fietsers, voetgangers als automobilisten. De doorfietsroute langs de Hoge Rijndijk, die wordt doorgetrokken tot aan de gemeentegrens met Alphen aan den Rijn, is een belangrijke ontwikkeling die wij graag ondersteunen.

Een veilige infrastructuur is essentieel voor het voorkomen van ongelukken en het bevorderen van een gezond en duurzaam mobiliteitsgedrag. Als VVD zullen wij de voortgang van dit soort projecten scherp blijven volgen en pleiten voor een consistent en ambitieus verkeersveiligheidsbeleid. Hiermee zorgen we voor een omgeving waarin iedereen, van jong tot oud, veilig kan deelnemen aan het verkeer. Wij zullen het college dan ook aanmoedigen om deze projecten voort te zetten en waar mogelijk nog verder te intensiveren.

Complimenten voor de stappen die worden gezet bij de Hoge Rijndijk – dit project brengt belangrijke verbeteringen in de verkeersveiligheid, wat niet alleen bijdraagt aan de veiligheid, maar ook aan een betere leefomgeving voor onze inwoners. Als VVD vinden we het essentieel dat Zoeterwoude toegankelijk en veilig blijft voor al onze inwoners. Verkeersveiligheid verdient bijzondere aandacht, vooral rondom drukke verkeersaders zoals de Hoge Rijndijk, en we juichen de genomen maatregelen daarom toe.

Ondernemend Zoeterwoude

Het ondernemersklimaat in Zoeterwoude verdient onze voortdurende aandacht. Momenteel is het doel een tevredenheidsscore van 7 onder ondernemers, maar om echt aantrekkelijk te zijn als gemeente, zouden we moeten streven naar een 8. Dit zou volgens de Net Promoter Score betekenen dat ondernemers bereid zijn onze gemeente aan te bevelen, wat bijdraagt aan een aantrekkelijker ondernemersklimaat en een versterkte lokale economie. Het versterken van het ondernemersklimaat is cruciaal, en we blijven onze inzet voor aantrekkelijke en ondersteunende beleidsmaatregelen voortzetten.

De gemeente kan een waardevolle rol spelen door ondernemers te ondersteunen, bijvoorbeeld bij verduurzaming, door het wegnemen van onnodige complexe processen en het bieden van laagdrempelige toegang tot gemeentelijke diensten. Het stimuleren van ondernemers die maatschappelijk verantwoord ondernemen en een focus op duurzaamheidsinitiatieven hebben, is een goed voorbeeld van hoe de gemeente dit ondernemersklimaat kan versterken.

Conclusie

Voorzitter, de Najaarsnota en de Programmabegroting 2025-2028 laten duidelijk de uitdagingen en kansen zien die ons de komende jaren te wachten staan. Dankzij een solide financiële basis staan we sterk, maar tegelijkertijd vragen de verwachte tekorten vanaf 2026 om daadkrachtige keuzes. Dit betekent ook naar de investeringen kijken voor het gemeentehuis. Wij als VVD blijven pleiten voor een toekomstgericht en realistisch beleid, dat zowel de belangen van onze inwoners als het groene, ondernemende karakter van Zoeterwoude vooropstelt. Met deze beschouwing willen wij duidelijk maken dat onze koers gericht is op een duurzaam, veilig en financieel stabiel Zoeterwoude, waarin we samen sterk staan.

De toekomst vraagt daadkracht – Zoeterwoude verdient het!